

Список використаних джерел:

1. Бріньолфссон Е., Макафі Е. Друга ера машин: робота, прогрес та процвітання в часи надзвичайних технологій : пер. з англ. Київ: КМ-БУКС, 2022. 336 с.
2. E-commerce in the post-pandemic era: Global trends and regional perspectives. World Trade Report 2025. WTO. Geneva, 2025. 182 p.
3. Global E-commerce Market Outlook 2026. Statista Digital Market Insights. 2026. URL: <https://www.statista.com>.

Мищенко О. О., канд. екон. наук Скрипник Н. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ЦИФРОВА РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА:
РОЛЬ E-COMMERCE У ПОДОЛАННІ ЛОГІСТИЧНИХ РОЗРИВІВ**

Сучасна архітектура світового господарства функціонує в умовах «перманентної турбулентності». Геополітичні конфлікти, енергетичні кризи та кліматичні виклики призвели до систематичних розривів традиційних логістичних ланцюгів. У цьому контексті поняття цифрової резильєнтності стає ключовим критерієм життєздатності економічних систем. Електронна торгівля (e-commerce) еволюціонувала з простого інструменту дистрибуції у складну екосистему, яка здатна нівелювати фізичні бар'єри. Дослідження ролі e-commerce у подоланні логістичних розривів є критичним для формування стратегій національної економічної безпеки, особливо для країн, що перебувають у зонах підвищеного ризику або проходять етап масштабної структурної перебудови.

Концепція резильєнтності в економіці активно розробляється в працях С. Голла (стійкість ланцюгів поставок) та Н. Талеба (теорія антикрихкості). Питання цифрової трансформації як чинника глобальної стійкості висвітлені у звітах UNCTAD, Світового економічного форуму та в дослідженнях вітчизняних вчених: В. Гейця, А. Філіпенка, О. Шниркова. Попри значну кількість праць, присвячених e-commerce, механізми «цифрового демпфірування» логістичних шоків через інструменти електронної торгівлі у посткризовий період залишаються недостатньо вивченими. Зокрема, потребує уточнення роль прогнозової аналітики та децентралізованих складських мереж у забезпеченні безперервності міжнародних торговельних операцій.

Цифрова резильєнтність світового господарства – це здатність глобальних ринків не лише витримувати зовнішні шоки, а й «відскакувати вперед» через адаптацію цифрових інфраструктур. У секторі e-commerce це проявляється через: гнучкість каналів постачання (можливість миттєвого перемикання між постачальниками за допомогою інтелектуальних платформ); інформаційну прозорість (використання Big Data для моніторингу логістичних затворів у реальному часі) [1]. E-commerce трансформує класичну логістику («штовхаючу» модель) на «тягнучу», що базується на реальному попиті. Ключовими інструментами подолання розривів є:

1) платформізація та агрегація: глобальні маркетплейси діють як «логістичні оператори останньої надії», консолідуючи дрібних перевізників та створюючи альтернативні маршрути там, де великі контейнерні лінії стають неефективними;

2) мікро-фулфілмент: розподіл товарних запасів по малих автоматизованих складах у безпосередній близькості до споживача знижує залежність від магістральних транспортних колапсів;

3) цифрові двійники ланцюгів поставок: моделювання сценаріїв «що, якщо» дозволяє підприємствам e-commerce виявляти критичні точки вразливості до того, як розрив відбудеться фізично [2].

На сучасному етапі основний внесок у резильєнтність робить прогнозна логістика на базі ШІ. Алгоритми здатні передбачати затримки в портах або на кордонах за 72 години до їх виникнення, автоматично перенаправляючи вантажі.

Окреме місце посідає Blockchain, який забезпечує юридичну та фінансову стійкість: смарт-контракти автоматично активують виплати або змінюють умови поставки при настанні форс-мажорних обставин, що мінімізує касові розриви у суб'єктів ЗЕД [3].

Досвід України 2024-2026 рр. є унікальним для світового господарства. Попри фізичне руйнування інфраструктури, сектор e-commerce продемонстрував надвисоку резильєнтність. Синхронізація з європейськими поштовими операторами, цифровізація митних процедур та розвиток мереж поштоматів дозволили зберегти внутрішній ринок і забезпечити інтеграцію в Єдиний цифровий простір ЄС навіть за умов логістичної блокади морських портів [4].

Можна зробити висновок, що резильєнтність є новим стандартом, тобто у 2026 р. конкурентоспроможність у світовому господарстві визначається не

мінімізацією витрат, а здатністю до швидкого відновлення. Також E-commerce можна розглядати, як стабілізатор, тобто електронна торгівля виконує функцію «цифрового мосту», що дозволяє бізнесу зберігати зв'язок зі споживачем незалежно від фізичного стану традиційних торговельних шляхів. Перехід до децентралізованих, інтелектуальних мереж фулфілменту є єдиним способом подолання глобальних логістичних розривів у довгостроковій перспективі. Подолання логістичних розривів у світовому господарстві неможливе лише фізичними методами. Формування транскордонних цифрових екосистем, що об'єднують e-commerce, фінтех та автоматизовану логістику («остання миля»), дозволяє автоматично демпфувати шоки, перерозподіляючи товарні потоки в режимі реального часу [3].

Цифрова резильєнтність – це не просто здатність системи до відновлення, а її спроможність використовувати кризу як імпульс для переходу на вищий технологічний рівень. Електронна торгівля у цьому процесі виступає не лише каналом збуту, а інтелектуальним каркасом нової моделі глобальної економіки. Державна політика країн повинна бути спрямована на підтримку транскордонної цифрової торгівлі та захист критичної цифрової інфраструктури, оскільки саме вони є фундаментом економічної стійкості в умовах глобальної турбулентності.

Список використаних джерел:

1. Талєб Н. Н. Антикрихкість: як отримати вигоду з хаосу: пер. з англ. Київ: Наш Формат, 2021. 416 с.
2. Digital Economy Report 2025: Leveraging E-commerce for Global Resilience. UNCTAD. 2025. URL: <https://unctad.org>.
3. Supply Chain Resilience in the Age of AI: Trends and Implications. *International Journal of Logistics Management*. 2025. Vol. 36, No. 2. P. 88-105.
4. Ukraine Facility: план відновлення та цифрової модернізації 2024-2027. URL: <https://me.gov.ua>.